

umaadelig meget om Flensborg fra saakaldt flensborgvenlig Side, savner jeg ganske een Ting, nemlig en Erkendelse af, at Flensborg er en Industrierbejder-By, en udpræget socialdemokratisk By og har været det i mange, mange Aar. Blandt Socialdemokraterne dernede er der baade tyske og danske Arbejdere. Jeg har altid ønsket, at Socialdemokraterne og de Danske i Flensborg skulde gaa sammen ved Valgene og støtte hinanden, fordi de i Virkeligheden havde fælles Interesser og havde den samme grundlæggende Idé, nemlig den nationale Selvbestemmelsesret. Der findes i Flensborg tyske Arbejdere, som er af gammel dansk Oprindelse, selv om de nu ganske har glemt at tale Dansk, men som i Øjeblikket overvejer, om de nu, da de har Valget mellem et gammelt Fædreland og et nyt, ikke alligevel bør vælge det nye, Danmark, som de i mange Henseender føler sig knyttede til. Der føres for Tiden i Flensborg ivrige Diskussioner mellem Arbejderne indbyrdes, som i det hele taget mellem Befolkningen indbyrdes, og disse Debatter drejer sig i ganske overordentlig Grad om, hvilke politiske og forfatningsmæssige Forhold de gaar ind til. Det drejer sig ikke om Valutaspørgsmaalet — det er, som sagt, noget, der gaar hen over Hovederne paa den ubemidlede Befolkning, medens det maaske er det staaende Samtaleemne i andre Befolkningslag og det vigtigste for dem —, men det er helt andre Spørgsmaal, der interesserer Arbejderne, særlig Socialdemokraterne. Det er Formen for vor Regering, det er Spørgsmaalet om Monarki eller Republik, det er Spørgsmaalet om Valgretsalderen, det er Spørgsmaalet om Tokammer- eller Etkammersystem. Og det er meget naturligt og berettiget, at disse Tanker gør sig stærkt gældende dernede, thi det Land, de kommer fra, er en Republik, en demokratisk Republik med Etkammer-System og Valgret for alle Mænd og Kvinder uden nogen Undtagelse fra 20Aars Alderen. (*Fraenkel*: Og Noske, ham glemmer De.). Nej, jeg glemmer ikke noget. Jeg har ogsaa før hørt den overordentlig banale Indvending, at den tyske Republik ikke er noget Ideal, at Forholdene dernede ikke er saadanne, at vi kan eller skal tage dem til Eksempel. De Herrer miskender ganske Situationen. At der efter 4—5 Aars Krig, efter Blokaden, efter en Revolution i Øjeblikket findes fortvivlede økonomiske og sociale Forhold dernede, at Noskes Virksomhed har været en sørgelig Nødvendighed, det er jo eet, men der er Trods al Nøden

og Elendigheden for Tiden noget, der holder den tyske Befolkning og ogsaa Arbejderne i Flensborg oppe i Forhaabning om bedre Tider, og det er den ene Ting, som de har vundet ud af Krigen og ud af Revolutionen: deres nye frie Forfatning.

Jeg staar her med den nye tyske Forfatning i min Haand. Den findes, tror jeg, i hvert Arbejderhjem i Flensborg, den er blevet deres Helligdom. Noget har de dog vundet, og der kommer andre Tider for Tyskland og det tyske Folk. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) talte forleden Dag om, at man ikke maatte tro, at det tyske Folk forsvandt af Verden eller ikke vilde komme til at gøre en Gerning i Verdensøkonomien eller spille en Rolle i Historien; det tyske Folk, sagde det ærede Medlem fra Ringkøbing, er et flittigt Folk, et nøjsomt Folk, et dygtigt Folk, det vil komme til at spille en Rolle igen. Men det vil ogsaa blive et frit Folk. De har faaet den nye Forfatning, den har de kær, det er det eneste Resultat, de i Øjeblikket har faaet, men det vil de ogsaa holde fast ved, det er Frugten af alle de Lidelser, de har gennemgaaet i den Omstøbning og Genfødsel, som det tyske Folk for Tiden er underkastet.

Forleden Dag kom der en Arbejder til mig, som lige havde været nede i Flensborg, og da jeg spurgte ham ud om, hvordan det nu stod til dernede, sagde han: Ja, det, de særlig diskuterer, naar der er Tale om, om de skal gaa til Danmark eller blive ved Tyskland, er 3 Ting: Det er for det første, hvordan den sociale Lovgivning er her i Danmark. Nogle mener, den er bedre i Tyskland end i Danmark, andre mener, det er omvendt. Jeg har til dem, jeg har talt med fra Flensborg i det sidste Aar, sagt, at efter min Mening staaer den danske Sociallovgivning i adskillige Henseender paa Højde med eller maaske over den tyske, men vi har ganske vist et slemt Hul i den danske Lovgivning, vi mangler en Invaliditetsforsikring, og vor Alderdomslov er heller ikke særlig god. Stillingen er dernede i 2den Zone og særlig i Flensborg saadan, at de Herrer vilde i høj Grad fremme Udsigten til et dansk Flertal i Flensborg, hvis de hurtigst muligt gennemførte den Alderdomslov og den Invaliditetslov, som nu er fremsat af Ministrene her i Gaar. Der er ikke Tvivl om, at det vilde skaffe mange flere Stemmer for Danmark nede i Flensborg end al deres antiministerielle Agitation her i Danmark.